

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/210/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7817204588
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Maruščák
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7817204588.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Maruščáka a sudcov JUDr. Viktórie Mídovej a JUDr. Alexandra Husivargu v spore žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176, zast. Advokátska kancelária Korytár s.r.o., so sídlom Sladovnícka 13, Trnava, IČO: 47 243 279, proti žalovanej: P. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. 3, N., zast. JUDr. Františkom Hadušovským, advokátom, so sídlom ul. Cyrila a Metoda 2, Rožňava, o zaplatenie 2.004,25 EUR, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 19.10.2017, č.k. 4C/6/2017-24

rozhodol:

Zrušuje rozsudok vo výroku, ktorým súd žalobu zamietol a vo výroku o náhrade trov konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Rožňava (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) rozsudkom označeným v záhlaví žalobu zamietol (I. výrok), konanie v časti o zaplatenie 15,- EUR zastavil (II. výrok) a žalovanej priznal náhradu trov konania voči žalobcovi v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením (III. výrok).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 2.574,25 EUR s príslušenstvom, ktorú odôvodnil tým, že dňa 13.01.2009 uzatvoril ako veriteľ so žalovanou ako dlžníkom Úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, ktorou sa zaviazal žalovanej poskytnúť úver vo výške 2.489,54 EUR za účelom kúpy veci alebo úhrady ceny za službu s možnosťou navýšenia a žalovaná sa zaviazala poskytnutý úver vrátiť a zaplatiť dohodnuté úroky. Neoddeliteľnou súčasťou uzatvorenej Zmluvy boli Úverové zmluvné podmienky žalobcu. Poskytnutý úver sa žalovaná zaviazala splácať v pravidelných mesačných splátkach, ktorých počet, výška a termín splatnosti bol určený v Zmluve. V jednotlivých splátkach bola zahrnutá príslušná časť úverovej listiny, poplatok za vedenie úverového účtu, úroky a príp. úhrada za poistenie, ak zo Zmluvy nevyplýva inak. Žalovaná nedodrжала platobnú disciplínu vyplývajúcu zo Zmluvy a poskytnutý úver v dohodnutej lehote nevrátila čím porušila dohodnuté úverové podmienky. Dňa 28.07.2011 vyzval žalobca žalovanú k úhrade dlžnej sumy vo výške 2.472,40 EUR spolu s upozornením na jej vymáhanie súdnou cestou v prípade jej neuhradenia do požadovaného termínu. Ku dňu podania žaloby predstavoval dlh žalovanej sumu 2.574,25 EUR, ktorú sumu tvorí zosplatnená istina 1.917,64 EUR, pokuta (ušlý úrok) 209,76 EUR, úrok sankčný z omeškania 439,09 EUR, dopočet k úhrade po zosplatnení 2,23 EUR, dopočet k žalobe 5,53 EUR. Žalovaná do podania žaloby dlžnú sumu vo výške 2.574,25 EUR neuhradila.

3. Z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby súd prvej inštancie rozhodol o zastavení konania a vylúčení časti nároku a náhrady trov konania na samostatné konanie uznesením č.k. 4C/13/2014-58 zo dňa 20.02.2014, uznesením č.k. 4C/84/2014-92 zo dňa 24.04.2015, uznesením č.k. 4C/200/2015-19 zo dňa 10.05.2016 a uznesením 4C/129/2016-14 zo dňa 22.11.2016.

4. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že dňa 13.01.2009 bola medzi žalobcom a žalovanou ako fyzickou osobou - nepodnikateľkou uzavretá Úverová zmluva č. XXXXXXXXXXXX. Účelom úveru bolo poskytnutie finančnej hotovosti, kde celková výška úveru predstavovala 2.489,54 EUR, mesačná splátka sumu 57,49 EUR, počet splátok 84, RPMN 24,2 % a ročná úroková sadzba 19,79 %.

5. Právne súd vec posúdil podľa ust. § 3 ods. 5, § 4 ods. 2, 4, 5 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (v znení účinnom do 31.12.2007), § 2a ods.1, § 8, § 9 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa a § 37 ods. 1, § 544 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka.

6. Uviedol, že pre kvalifikáciu zmluvy ako spotrebiteľskej je dôležité to, že ide o zmluvu, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch v rovnakej podobe, medzi podnikateľom vykonávajúcim svoju podnikateľskú činnosť a spotrebiteľom - nepodnikateľom, ktorý nemá možnosť reálnym spôsobom zmeniť obsah pripraveného návrhu zmluvy, nemôže vyjednávať o zmene návrhu, s možnosťou dosiahnutia úspechu. Podmienky spotrebiteľských zmlúv boli v čase uzavretia zmluvy medzi stranami sporu upravené Zákonom o ochrane spotrebiteľa a Zákonom o spotrebiteľských úveroch. Spotrebiteľská zmluva bola zavedená do Občianskeho zákonníka až novelou č. 150/2004 Z. z, kedy bola implementovaná Smernica č. 93/13/EHS o neprijateľných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie pri hodnotení zmluvných podmienok, vychádzal z uvedených právnych úprav. Vzhľadom k tomu, že v danom prípade sa jednalo nepochybne o vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy, súd je oprávnený vykonať súdnu kontrolu prijateľnosti zmluvných podmienok a v tej súvislosti je oprávnený práve v záujme príslušných ustanovení Zákona o ochrane spotrebiteľa preskúmať nielen prijateľnosť zmluvných podmienok, ale aj samotný uplatnený nárok žalobcu, či tento nárok je v súlade so Zákonom o spotrebiteľskom úvere a Zákonom o ochrane spotrebiteľa.

7. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že uzatvorená úverová zmluva neobsahovala náležitosti, ktoré vyplývajú z ust. § 4 ods. 2 písm. a),g), h) zákona č. 258/2001 Z. z. a teda v súlade s odsekom 5 uvedeného ustanovenia, od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Zistil, že v zmluve sa nachádza len údaj o počte mesačných splátok a výške mesačnej splátky ako jednej sumy, z ktorej nie je zrejmé, akú časť tvorí istina, akú časť úrok a akú časť iné poplatky. V zmluve teda chýba údaj o výške splátok istiny, úrokov a poplatkov vyžadovaný v ust. § 4 ods. 1 písm. i) zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. V spojení istiny, úrokov a poplatkov v jednom v zmluve nemožno považovať za náležitosť zmluvy v zmysle zákona.

8. Súd prvej inštancie ďalej vyhodnotil, že ustanovenia o úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. sú neprijateľné zmluvné podmienky a teda absolútne neplatné. Absolútne neplatné sú tiež ustanovenia týkajúce sa úrokov a ďalších poplatkov úverovej zmluvy, teda tieto úverové zmluvné podmienky sú neprijateľnými.

9. Keďže od podania žaloby došlo k úplnému splateniu istiny žalovanou, súd prvej inštancie žalobu zamietol.

10. Výrok o zastavení konania v časti o zaplatenie 15,- EUR odôvodnil tým, že podaním doručeným súdu 19.07.2017 zobral žalobca žalobu v tejto časti späť, z ktorého dôvodu konanie v tejto časti podľa § 145 ods. 2 CSP zastavil.

11. O náhrade trov konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 256 ods. 1 CSP, v zmysle ktorých súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci a ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane. Súd prvej inštancie čiastočné zastavenie konania nepovažoval za zavinené žalovanou a to z dôvodov, pre ktoré aj zamietol žalobu, z ktorého dôvodu rozhodol o plnej náhrade trov konania pre žalovanú.

12. Proti výroku I. a III. rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z dôvodu , že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a navrhol odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok zmeniť tak, že žalovanej uloží povinnosť zaplatiť sumu vo výške 1.884,25 EUR s príslušenstvom alternatívne v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

13. V odvolaní uviedol, že súd prvej inštancie dospel k záveru, že Úverová zmluva č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 13.01.2009 nespĺňa zákonné náležitosti podľa zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a preto žalobca nemá nárok na úroky a poplatky z tejto zmluvy. Súd tak žalobu zamietol, pretože žalovaná zaplatila istinu poskytnutého úveru a rozhodujúcim dôvodom na zamietnutie žaloby je posúdenie úverovej zmluvy ako zmluvy bez úrokov a poplatkov. Predmetná úverová zmluva bola medzi stranami sporu uzavretá dňa 13.01.2009. Pokiaľ ide o súdom prvej inštancie aplikované ustanovenia § 4 ods. 2, 4 a 5 zák. č. 25/2001 Z. z. v bode 8. odôvodnenia rozsudku, súd aplikoval znenie zákona účinné do 31.12.2007. Rovnako v bode 15. odôvodnenia rozsudku, ktorým súd uviedol výpočet absentujúcich zákonných náležitostí v úverovej zmluve je odkazom na neúčinnú právnu úpravu v čase uzatvorenia zmluvy. Avšak v bode 16. odôvodnenia rozsudku uvádza ust. § 4 ods. 1 písm. i) zákona č. 258/2001 Z. z., ktoré bolo účinné v čase uzatvorenia zmluvy. Žalobca dodal, že v zmysle právnej úpravy účinnej do 31.12.2007, bolo následkom bezúročnosti spotrebiteľskej zmluvy iba neuvedenie ročnej percentuálnej miery nákladov v zmysle § 4 ods. 2 písm. g) zák. č. 258/2001 Z. z.. Právna úprava účinná v čase uzavretia úverovej zmluvy síce rovnako spája s neuvedením RPMN následok bezúročnosti, avšak bez ohľadu na tento fakt, by súd aplikáciou tohto ustanovenia popieral skutkové okolnosti, ku ktorým dospel a ktoré sám potvrdil v bode 6. rozsudku, keďže zmluva RPMN výslovne uvádza v bode 38. Z uvedeného vyplýva, že úverová zmluva nemôže byť považovaná za úver bez úrokov poplatkov pre neuvedenie RPMN, pretože tento údaj výslovne uvádza. Súd prvej inštancie tak dospel k právnomu záveru, ktorý nevyplýva z jeho skutkových zistení. Pokiaľ ide o súdom vyslovené neprijateľné zmluvné podmienky v bode 17. rozsudku, súd prvej inštancie neodôvodnil, ktoré zmluvné ustanovenia považuje za neprijateľné a akým spôsobom tieto spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Žalobca považoval rozhodnutie súdu v tejto časti za nepreskúmateľné, nakoľko súd ani neodôvodnil akými úvahami dospel k tomuto záveru, v ktorom spája následok bezúročnosti v zmysle zákona č. 258/2011 Z. z. s absolútnou neplatnosťou neprijateľných podmienok podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Preto úverová zmluva nemôže byť považovaná za úver bez úrokov a poplatkov z dôvodu neprijateľných podmienok. K zamietnutiu žaloby pre absenciu výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov uviedol, že uvedenie výšky splátky, ktorá zahŕňa výšku istiny, úrokov a poplatkov nie je v rozpore s ust. § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z. z.. Účelom tohto ustanovenia je poskytnutie informácie spotrebiteľovi ohľadom výšky sumy splátky, celkového počtu splátok a termínu ich splatnosti, čím sa predchádza prípadnému omeškaniu splácania úveru. Žalobca tak uviedol, že pokiaľ úverová zmluva neobsahuje výslovné rozčlenenie splátky na istinu, úrok a poplatky, nemá to za následok neinformovanosť spotrebiteľa o jeho budúcej povinnosti a poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 09.11.2016 C-42/15. Ohľadom citovaného rozsudku dodal, že vzhľadom na rovnaký účel rozdielnych právnych úprav sú závery Súdneho dvora EÚ aplikovateľné aj na prejednávanú vec. Rozsudok Súdneho dvora EÚ sa týka výkladu ustanovení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES, ktorá je do slovenského právneho poriadku transponovaná zákonom č. 129/2010 Z. z.. V prejednáwanej veci bola účinná predošlá právna úprava, a to zákon č. 258/2001 Z. z., ktorý transponoval do slovenského právneho poriadku smernicu Rady 87/102/EHS. Smernica 2008/48/ES nahradila smernicu 87/102/EHS a v danom prípade ide o vecne rovnakú právnu úpravu s totožným účelom. Pokiaľ je teda účel právnej úpravy rovnaký, možno na prejednávanú vec aplikovať závery rozsudku Súdneho dvora EÚ C-42/15, že rozhodujúcim kritériom pre posúdenie vhodnosti sankcie bezúročnosti je vplyv na možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. Uvedením výšky, počtu a frekvencie splátok má spotrebiteľ dostatočnú informáciu o svojich budúcich povinnostiach a zároveň neuvedením spôsobu započítania splátok na istinu, úroky a poplatky priamo v ÚZ nestráca spotrebiteľ svoje budúce právo vyžiadať si amortizačnú tabuľku, ktorá obsahuje tieto informácie. Vzhľadom na uvedené skutočnosti mal žalobca za to, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil právny stav veci a nesprávne posúdil úver ako bezúročný a bez poplatkov.

14. K odvolaniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná, ktorá uviedla, že rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne v celom rozsahu. Súd správne posúdil úverovú zmluvu ako bezúročnú a bez poplatkov v zmysle zákona č. 258/2001 Z. z., v zmysle ktorej bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 2.489,54 EUR, ktorého istinu žalovaná v celom rozsahu uhradila. Pokiaľ sa žalobca v odvolaní odvolal na rozsudok Súdneho dvora EÚ C-42/15 zo dňa 09.11.2016, je potrebné si uvedomiť, že Súdny dvor EÚ vykladá výlučne právo EÚ a ako taký nikdy nie je oprávnený poskytovať výklad práva vnútroštátneho. Pre všetky spotrebiteľské spory, v ktorých sa rieši otázka, či zmluva o spotrebiteľskom úvere má obsahovať splátky v členení na splátky istiny, úrokov a poplatkov alebo nie, ako aj otázka, kedy sa považuje spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov, je skutočnosť, že smernica zakotvuje tzv. úplnú harmonizáciu, úplne irelevantná, pretože Slovenská republika pri implementácii smernice do zákona

povinnosť úplnej harmonizácie porušila. Súdny dvor EÚ síce potvrdil, že smernica sa má vykladať tak, že členské štáty nesmeli zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení smernice, avšak pre daný prípad irelevantné, pretože v danom prípade išlo vnútroštátne právo nad rámec smernice, a teda vnútroštátne právo je v konflikte s právom EÚ. Táto skutočnosť však neznamená, že sa automaticky uplatní Smernica. V danom prípade rozsudok Súdneho dvora EÚ C-42/15 nemá vplyv na právne posúdenie veci vnútroštátnym súdom. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že v zmluve je len údaj o počte mesačných splátok a výške mesačnej splátky ako jednej sumy, z ktorej nie je zrejmé, akú časť tvorí istina, akú časť úrok a akú časť iné poplatky a nedodržanie tejto náležitosti je sankcionované posúdením úveru ako bezúročného a bezpoplatkového v zmysle § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z.. Žalovaná ďalej uviedla, že v zmluve takisto chýba aj termín konečnej splatnosti, pričom spotrebiteľ sa nemôže k termínu konečnej splatnosti dopracovávať ďalšími výpočtami a poukázala na rozhodnutie Krajského súdu Prešov zo dňa 14.07.2015, sp. zn. 17Co/2/2015 a rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 18.02.2016, sp. zn. 16Co/267/2015. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalovaná trvala na svojich argumentoch a považovala úver za bezúročný a bez poplatkov, z ktorého dôvodu navrhla, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil.

15. K vyjadreniu žalovanej sa vyjadril žalobca a doplnil, že žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu uvádza že rozsudok Súdneho dvora EÚ C-42/15 nezakladá priame uplatnenie smernice namiesto zákona č. 258/2001 Z. z.. Žalobca vo vzťahu k náležitosti spotrebiteľského úveru v § 4 ods. 2 písm. i) zák. č. 258/2001 Z. z. nežiada nahradenie zákonného ustanovenia. Poukazom na citovaný rozsudok uvádza výkladové usmernenie pre použitie sankcie bezúročnosti úveru podľa § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z., ktorým je vplyv spotrebiteľa na informovanosť o budúcom záväzku. Toto východisko je nielen výkladom smernice, ale aj výkladom zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý do právneho poriadku transponuje smernicu, ktorá je pre zákonodarcu záväzná čo do účelu. Práve z tohto hľadiska považoval žalobca uvedenie výšky istiny, úrokov a poplatkov do výšky splátky za súladné so zákonom o spotrebiteľských úveroch, nakoľko výška týchto čiastok v spoločnej splátke neznižuje informovanosť spotrebiteľa, sankcia bezúročnosti preto nie je primeraná a poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 11Co/39/2016 zo dňa 11.04.2017. Pokiaľ ide o náležitosť v § 4 ods. 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch, poukázal na dikciu tohto ustanovenia, ktoré ako náležitosť uvádza (na rozdiel od zákona č. 129/2010 Z. z.) konečnú splatnosť a nie termín konečnej splatnosti, pričom je nepochybné, že práve druhé vyjadrenie náležitosti by bolo prísnejším a súhlasilo by aj s výkladom uvedeným žalovanou, že zmluva musí obsahovať výslovne dátum konečnej splatnosti, pričom poukázal na rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 9Co/48/2017 zo dňa 26.09.2017. Účelom uvedenia konečnej splatnosti úveru je predísť prípadnému omeškaniu spotrebiteľa z dôvodu, že zmluva neuvádza zrozumiteľne dobu trvania záväzkového vzťahu, čím by si spotrebiteľ nemohol byť istý, do kedy je povinný platiť. Žalobca mal za to, že uvedenie konečnej splatnosti úveru v predmetnej zmluve je v súlade so zákonom č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, nakoľko je pre priemerného spotrebiteľa zrozumiteľné a bez ťažkostí vie určiť, do kedy je povinný úver splácať.

16. K vyjadreniu žalobcu (odvolacej replike) sa vyjadrila žalovaná, ktorá doplnila, že v zmluve nie je dojednaná konečná splatnosť úveru, ktorá musí byť v zmluve jasne určená pevným dátumom, aby spotrebiteľ mal dostatočné informácie na kvalifikované rozhodnutie. Podľa zmluvy o úvere v bode 44. je lehota splatnosti 84 mesiacov po poskytnutí úveru. Z uvedeného vyplýva, že termín konečnej splatnosti sa neopiera o žiaden konkrétny dátum určený údaj, z ktorého by spotrebiteľ mohol zistiť termín konečnej splatnosti a nemožno ho vyvodzovať z počtu splátok úveru, pričom poukázala na rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 13Co/38/2017 zo dňa 27.03.2018. Absencia termínu konečnej splatnosti spôsobuje, že úver sa podľa § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z. považuje za bezúročný a bez poplatkov. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalovaná zotrvala na svojich argumentoch a považovala za bezúročný a bez poplatkov.

17. K vyjadreniu žalovanej (odvolacej duplike) sa následne vyjadril žalobca, ktorý doplnil, že spornou otázkou medzi žalobcom a žalovanou je uvedenie konečnej splatnosti úveru lehotou splatnosti 84 mesiacov. Úverová zmluva nenahrádza náležitosť konečnej splatnosti úveru odkazom na iné náležitosti, ale túto náležitosť napĺňa práve uvedením v bode 44, úverovej zmluvy lehotou splatnosti. Konečnou splatnosťou úveru je časový úsek, v ktorom má dôjsť pri riadnom plnení k zániku záväzku spotrebiteľa. Uvedenie konkrétneho dátumu je nepochybné v súlade s § 4 ods. 2 písm. g), avšak rovnako je v súlade s týmto ustanovením konečnej splatnosti úveru ako lehota splatnosti úveru 84 mesiacov. Uvedením lehoty

splatnosti úveru sa neznižuje informovanosť spotrebiteľa a ani nevzniká možná pochybnosť spotrebiteľa o dĺžke trvania záväzku, nakoľko ide o tak jednoznačný údaj, že musí byť zrozumiteľný každému spotrebiteľovi. Úver poskytnutý na základe úverovej zmluvy nemožno považovať za bezúročný a bez poplatkov, pretože informovanosť spotrebiteľa o záväzkoch zo zmluvy nebola znížená ani ohrozená. Na záver poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/146/2017 zo dňa 22.02.2018, v zmysle ktorého nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky.

18. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd podľa § 34 CSP prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadiska uplatneného odvolacieho dôvodu (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť a podľa § 391 ods. 1 prvá veta CSP vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

19. Výrok rozsudku súdu prvej inštancie o zastavení konania v časti o zaplatenie 15,- EUR nebol odvolaním napadnutý, nadobudol právoplatnosť, preto nebol predmetom odvolacieho konania (§ 367 ods. 2 CSP).

20. Žalobca v odvolaní uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t.j., že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

21. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, tzn. vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu).

22. V prejednávannej veci súd nesprávne vec právne posúdil, ak aplikoval na zistený skutkový stav ust. § 4 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 31.12.2007, t.j. v znení, ktoré nebolo účinné v čase uzatvorenia úverovej zmluvy dňa 13.01.2009, v dôsledky čoho je jeho rozhodnutie nesprávne.

23. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, v znení účinnom do 31.12.2007, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä

- a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť,
- b) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje,
- c) cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- d) identifikáciu vlastníka, ak vlastníctvo neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva spotrebiteľom,
- e) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- f) meno a adresu spotrebiteľa,
- g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov,
- h) podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov,
- i) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c), ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; ide o určenie podmienok, za ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť zvýšené náklady. Uvedie sa výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad.

24. Podľa § 4 ods. 4 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, v znení účinnom do 31.12.2007, pri nesplnení podmienok podľa odsekov 2 a 3 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

- a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo
- b) dodaný tovar alebo poskytnutá služba.

25. Podľa § 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, v znení účinnom do 31.12.2007, od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

26. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, v znení účinnom od 01.01.2009 do 30.11.2009 (t.j. v čase uzatvorenia zmluvy), zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať

- a) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu,
- b) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- c) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa v okamihu odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- d) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- e) celkovú výšku a menu poskytnutého spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- f) v prípade odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru,
- h) ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu,
- i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- k) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok,
- l) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- m) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c) prvom až piatom bode, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; pričom sa uvedie výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad,
- n) oprávnenie spotrebiteľa na zníženie celkových nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6 a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti,
- o) upozornenia týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- p) práva spotrebiteľa podľa § 7,
- q) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- r) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- s) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 8 ods. 1.

27. Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, v znení účinnom od 01.01.2009 do 30.11.2009 (t.j. v čase uzatvorenia zmluvy), pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

- a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo
- b) dodaný tovar, alebo poskytnutá služba.

Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

28. Podľa § 4 ods. 4 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, v znení účinnom od 01.01.2009 do 30.11.2009 (t.j. v čase uzatvorenia zmluvy), od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

29. Súd prvého stupňa v bode 8. odôvodnenia rozsudku cituje ust. § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 31.12.2007 a v bode 15. odôvodnenia rozsudku konštatuje, že úverová zmluva neobsahovala náležitosti, ktoré vyplývajú z ust. § 4 ods. 2 písm. a), g) a h) zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2007, pričom úverová zmluva medzi stranami sporu uzavretá dňa 13.01.2009.

30. Zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, účinný do 31.12.2007, v § 4 ods. 2 vymenovával, ktoré náležitosti (okrem všeobecných náležitostí) musí zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať, pričom iba absencia náležitosti v zmysle § 4 ods. 2 písm. g) (neuvedenie ročnej percentuálnej miery nákladov) mala za následok, že spotrebiteľský úver sa považoval za bezúročný a bez poplatkov.

31. Znenie citovaného zákona, účinného do 30.11.2009 (t.j. v čase uzatvorenia úverovej zmluvy), v § 4 ods. 2 rovnako obsahuje, ktoré náležitosti (okrem všeobecných náležitostí) musí zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať, avšak v § 3 určuje väčší počet náležitostí, ktorých absencia (§ 4 ods. 2 písm. a), b), d) až j), k) a l)) spôsobuje, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

32. Súd prvej inštancie tak vec nesprávne právne posúdil, ak uzatvorenú úverovú zmluvu posúdil v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2007 a nesprávne vyvodil, že absencia náležitostí v zmysle § 4 ods. 2 písm. a), g) a h) citovaného zákona spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

33. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

34. Jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na riadny proces a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť. Je pritom povinnosťou súdu starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Súd by mal vo svojej argumentácii, obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať na to, aby závery, ku ktorým na základe predložených dôkazov dospel, boli racionálne a presvedčivé.

35. Nepreskúmateľnosť, či arbitrárnosť súdneho rozhodnutia musí byť napravená, pretože bráni jeho vecnému preskúmaniu; konvalidácia tohto nedostatku súdom vyššieho stupňa neprichádza z logických a systematických dôvodov do úvahy (tiež pre zachovanie princípu dvojinstančnosti). Tomu zodpovedá aj znenie ust. § 388 CSP, ktoré odvolaciemu súdu umožňuje zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie len za predpokladu, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie. Pokiaľ teda existujú dôvody pre zrušenie rozhodnutia, čo zároveň vylučuje, aby mohlo byť rozhodnutie potvrdené, nemožno ho ani zmeniť (viď rozhodnutie NS SR 7Cdo 157/2011).

36. Súd prvej inštancie v bode 16. odôvodnenia rozsudku ďalej konštatoval, že v úverovej zmluve sa nachádza len údaj o počte mesačných splátok a výške mesačnej splátky ako jednej sumy, z ktorej nie je zrejmé akú časť tvorí istina, akú časť úrok a akú časť iné poplatky, na základe čoho uzavrel, že v zmluve chýba údaj o výške splátok istiny, úrokov a poplatkov vyžadovaný v § 4 ods. 1 písm. i) zákona č. 258/2001 Z. z.. Spojenie istiny, úroku a poplatkov do jedného nepovažoval súd za náležitosť zmluvy v zmysle zákona.

37. V tomto bode rozsudku súd síce aplikoval znenie § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z. z., účinného v čase uzatvorenia zmluvy, a posudzoval či uzatvorená úverová zmluva obsahuje výšku počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, pričom v odôvodnení len zjednodušene konštatoval, že v úverovej zmluve táto náležitosť chýba, avšak z odôvodnenia nie je zrejmé, aký je následok absencie tejto náležitosti úverovej zmluvy, z ktorého dôvodu je rozsudok v tejto časti nepreskúmateľný.

38. V bode 17. odôvodnenia rozsudku ďalej súd prvej inštancie konštatoval, že ustanovenia o úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. sú neprijateľné zmluvné a podmienky a teda absolútne neplatné.

39. Podľa § 298 ods. 1 CSP, súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

40. Podľa § 298 ods. 2 CSP, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

41. V prípade, ak súd dospeje k záveru o neprijateľnosti niektorej zmluvnej podmienky v Úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia a.s., túto musí konkrétnym spôsobom špecifikovať aj vo výroku súdneho rozhodnutia. Skúmanie neprijateľných zmluvných podmienok v úverových zmluvných podmienkach prichádza do úvahy iba v prípade, že tieto boli podpísané stranami sporu. Inak akékoľvek dohody o náležitostiach úverovej zmluvy sú neplatné pre nedodržanie písomnej formy a skúmanie, či išlo o neprijateľné podmienky, je nadbytočné. Súd prvej inštancie v rozsudku len uviedol, že úverové zmluvné podmienky žalobcu sú neprijateľné zmluvné podmienky a teda absolútne neplatné. V rozpore so zásadou danou v ust. § 220 ods. 2 CSP tak svoje rozhodnutie v tejto časti jasne, presvedčivo a zrozumiteľne neodôvodnil čo zakladá jeho nepreskúmateľnosť.

42. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie v zmysle ust. § 389 písm. b) a c) CSP zrušil.

43. V ďalšom konaní po vrátení veci súd prvej inštancie bude vychádzať z právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tomto rozhodnutí a zohľadňujúc obsah ustanovení úverovej zmluvy zo dňa 13.01.2009, bude jeho úlohou opätovne posúdiť, či uzatvorená úverová zmluva spĺňa všetky náležitosti vyžadované § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. (v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy), a následne posúdiť, či v zmysle § 4 ods. 3 cit. zákona možno považovať úver za bezúročný a bez poplatkov s prihliadnutím na osobitosti dokazovania v konaní s ochranou slabšej strany a rovnako bude povinnosťou súdu ex offio prihliadať na existenciu prípadných neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách.

44. S poukazom na už ustálenú súdnu prax sa nevyžaduje ako náležitosť zmluvy o úvere členenie splátky úveru na splátku istiny, splátku úrokov a splátku iných poplatkov, preto tento nedostatok nemá za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

45. Vzhľadom k tomu, že výrok o trovách konania pred súdom prvej inštancie je súvisiacim výrokom (§ 379 písm. a) CSP), odvolací súd súčasne so zrušením výroku o zamietnutí žaloby, zrušil aj výrok o trovách konania. V novom rozhodnutí vo veci samej súd prvej inštancie znova rozhodne o trovách prvoinštančného konania, ako aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

46. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 poslednej vety CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).